

Jan Nap
(1937-2009)

Broedende visdief op dak van de voormalige melkfabriek in Warga.
Foto: Gerrit Nijboer.

Jaar van de Visdief kent bewogen broedseizoen

Het lijkt erop dat 2009 een uitzonderlijk jaar is geweest voor de Visdief. De eerste Visdieven waren keurig op tijd binnen door eind maart langs de Noord-Hollandse kust te vliegen, maar de grote massa kwam dit jaar veel later dan gebruikelijk. Zelfs eind mei waren veel kolonies nog maar mondjesmaat bezet. Bovendien duurde het lang voordat de vogels overgingen tot nestbouw en broeden, wat suggereert dat de conditie niet optimaal was voor het broedproces. Eenmaal in de kuikenfase viel het op dat er weinig jongen groot kwamen. Vooral in het Deltagebied en op het eiland De Kreupel in het IJsselmeer werd een uiterst laag broedsucces gemeten. In veel gevallen ging ook een tweede nestelpoging verloren. Uit andere, kleinere kolonies komen soortgelijke geluiden. Volgens lokale terreineigenaren en kolonietellers leek vooral voedselgebrek de vogels parten te spelen. Visbemonstering in de Duitse Waddenzee, waar het broedseizoen eveneens ongunstig verliep, liet zien dat een belangrijke voedselbron als jonge haring geheel ontbrak.

Positief was dat de aantallen broedparen in veel kolonies uiteindelijk niet achterbleven bij voorgaande jaren. Vergelijken we bijna 60 kolonies waarvan we de gegevens van 2008 en 2009 ontvangen hebben, dan zien we dat de populatie als geheel positief uitkomt. In deze kolonies zaten in 2008 bijna 1730 paren terwijl in 2009 bijna 1875 paren werden geteld. Ook werden er meer nieuwe vestigingen doorgegeven; tot nu toe al 28 (vorig jaar 16). Het is echter aannemelijk dat dit mede wordt veroorzaakt door de toegenomen aandacht in het 'Jaar van de Visdief'. Overigens ging het bij 11 van de 28 nieuwe kolonies om vestigingen op daken van gebouwen. Tot en met 2008 waren er in heel Nederland maar 11 dakkolonies bekend. Het doel om in het 'Jaar van de Visdief' nieuwe dakkolonies op te sporen is dus erg succesvol

gebleken. Het ligt in de bedoeling in de loop van het najaar met het uitwerken van de resultaten te beginnen om in 2010 een volledig overzicht te kunnen presenteren. Alle informatie over kolonies, naast aantallen broedparen ook aspecten als bezettingsgraad in de loop van het seizoen en het uiteindelijke broedsucces, is dus nog steeds zeer welkom! Tijdens de Landelijke Dag zal speciaal in het kader van het 'Jaar van de Visdief' een presentatie worden gegeven door de bekende Duitse Visdief-onderzoeker Peter Becker van het *Institut für Vogelforschung* in Wilhelmshaven (zie programma Landelijke Dag elders in dit nummer).

Meer informatie over Visdieven is ook te bekijken op www.jaarvandevisdief.nl.

Op 2 juli overleed onverwacht Jan Nap, 72 jaar oud. Jan was vanaf de oprichting van SOVON begin jaren zeventig verbonden met onze organisatie. Eerst als districtcoördinator Overijssel-West voor de eerste atlasprojecten, maar al spoedig ook als lid van het Dagelijks Bestuur. Vele jaren lang was hij een nauwgezet penningmeester bij wie de boeken in goede handen waren. Hij was tevens de stuwende kracht achter VWG 'IJsseldelta' te Kampen.

Het ornithologische hart van Jan ging vooral uit naar het ringen, waarbij speciaal de systematische opzet van het CES hem aansprak, en waarbij hij in zijn enthousiasme ook jonge vogelaars wist mee te sleuren.

Op 'zijn' ringbaan in het Zwarte Meer zijn vanaf begin jaren tachtig tienduizenden vogels door zijn handen gegaan. In de vorige SOVON-Nieuws wordt nog gerefereerd aan de door Jan geringde Buidelmezen.

In de serie 'Vogels in Overijssel' 2002-2008 komen zijn ringresultaten van o.a. Rietzanger, Baardmannetje en Groenling aan bod.

De ontmoetingen met Jan, bijvoorbeeld op de Landelijke Dag, waar hij nooit ontbrak, altijd even vriendelijk, geïnteresseerd en bescheiden, zullen we missen.

Tuinvogeltelling weer gezamenlijk met Vogelbescherming Nederland

Sinds 2003 organiseerde SOVON in de tweede helft van december een wintervogeltelling in de Nederlandse tuinen, met het doel om meer te weten te komen over onze stadse vogels. Het eerste jaar deden we dat gezamenlijk met de KNNV en de jaren erna met Vogelbescherming. Vanaf eind 2007 besloot Vogelbescherming om hun telweekend naar januari te verplaatsen. Dit had als gevolg dat de deelname aan 'onze' telling wat achteruitliep. Twee tuinvogeltellingen bleek bovendien verwarring op te roepen bij de deelnemers en de media. Vandaar dat we onlangs hebben besloten om vanaf volgend jaar de handen (weer) ineen te slaan en een gezamenlijke weekendtelling te organiseren in het weekend van 23 en 24 januari 2010. Door een vernieuwde opzet, waaronder een kwaliteits-

impuls in de gegevensverzameling, hopen we op een grote deelname en een schat aan nieuwe informatie over onze tuinvogels.

De huidige SOVON-wintervogeltelling komt daarmee te vervallen. Alle deelnemers aan onze wintervogeltelling willen we bij deze heel hartelijk bedanken voor hun telling(en) in de afgelopen jaren. Uiteraard raden we hen aan 'over te stappen' naar de nieuwe gezamenlijke tuinvogeltelling. Te zijner tijd zal meer informatie te raadplegen zijn op www.tuinvogeltelling.nl.

Harvey van Diek

Joost van Bruggen & André van Kleunen